

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 8ης Μαΐου 2019*

«Αίτηση αναιρέσεως – Οικονομική και νομισματική πολιτική – Κανονισμός (ΕΕ) 1024/2013 – Άρθρο 6, παράγραφος 4 – Κανονισμός (ΕΕ) 468/2014 – Άρθρο 70, παράγραφος 1 – Προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων – Καθήκοντα που ανατίθενται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) – Ενιαίος εποπτικός μηχανισμός – Άσκηση των καθηκόντων αυτών από τις αρμόδιες εθνικές αρχές – “Λιγότερο σημαντικό” πιστωτικό ίδρυμα – “Ειδικές περιστάσεις” οι οποίες δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό πιστωτικού ιδρύματος ως “λιγότερο σημαντικού”»

Στην υπόθεση C-450/17 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 26 Ιουλίου 2017,

Landescreditbank Baden-Württemberg – Förderbank, με έδρα την Καρλσρούη (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους A. Glos, T. Lübbig και M. Benzing, Rechtsanwälte,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι οι:

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), εκπροσωπούμενη από την E. Κουπεπίδου και τον R. Βαχ, επικουρούμενους από τον H.-G. Kamann, Rechtsanwalt,

καθής πρωτοδίκως,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Mölls και K.-P. Wojcik,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, A. Rosas, L. Bay Larsen και M. Safjan, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Hogan

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Δεκεμβρίου 2018,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναιρέσεως η Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank (στο εξής: Landeskreditbank) ζητεί την αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Μαΐου 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg κατά ΕΚΤ (T-122/15, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2017:337), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της απόφασης ECB/SSM/15/1 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της 5ης Ιανουαρίου 2015, η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 4, και του άρθρου 24, παράγραφος 7, του κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ 2013, L 287, σ. 63) (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 1024/2013

- 2 Η αιτιολογική σκέψη 55 του κανονισμού 1024/2013 αναφέρει τα εξής:

«Η ανάθεση εποπτικών καθηκόντων συνεπάγεται τη σημαντική ευθύνη για την ΕΚΤ να διασφαλίζει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα στην Ένωση και να χρησιμοποιεί τις εποπτικές εξουσίες της κατά τον πλέον αποτελεσματικό και αναλογικό τρόπο. [...]»
- 3 Το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Με τον παρόντα κανονισμό ανατίθενται στην ΕΚΤ ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, με σκοπό να συμβάλει στην ασφάλεια και την ευρωστία των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και στη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος στην [Ένωση] και σε κάθε κράτος μέλος, διαφυλασσομένης πλήρως της ενότητας και της ακεραιότητας της εσωτερικής αγοράς με γνώμονα την ίση μεταχείριση των πιστωτικών ιδρυμάτων προς αποτροπή της καταχρηστικής επιλογής του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας.»
- 4 Το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Στο πλαίσιο του άρθρου 6, η ΕΚΤ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα να εκτελεί, για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, τα κατωτέρω καθήκοντα όσον αφορά όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη:

[...]».
- 5 Το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Η ΕΚΤ εκτελεί τα καθήκοντά της στο πλαίσιο ενιαίου εποπτικού μηχανισμού [(EEM)] αποτελούμενου από την ΕΚΤ και τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του [EEM].

[...]

4. Αναφορικά με τα καθήκοντα που ορίζονται στο άρθρο 4, πλην των στοιχείων α) και γ) της παραγράφου 1, η ΕΚΤ έχει τις αρμοδιότητες που παρατίθενται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, ενώ οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν τις ευθύνες της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, εντός του πλαισίου που αναφέρεται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου και δυνάμει των σχετικών διαδικασιών, όσον αφορά την εποπτεία των ακόλουθων πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών μεικτών χρηματοοικονομικών εταιρειών συμμετοχών, ή υποκαταστημάτων που είναι εγκατεστημένα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη και τα οποία ανήκουν σε πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη:

- [ε]κείνα που είναι λιγότερο σημαντικά σε ενοποιημένη βάση, το υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης των οποίων είναι στα συμμετέχοντα κράτη μέλη, ή μεμονωμένα στην ειδική περίπτωση των υποκαταστημάτων, τα οποία είναι εγκατεστημένα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη, ή των πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η σημασία αξιολογείται βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:
 - i) μέγεθος,
 - ii) σημασία για την οικονομία της [Ενωσης] ή ενός συμμετέχοντος κράτους μέλους,
 - iii) φάσμα διασυννοριακών δραστηριοτήτων.

Σε ό,τι αφορά το πρώτο εδάφιο ανωτέρω, ένα πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοδοτική εταιρεία συμμετοχών ή μεικτή χρηματοοικονομική εταιρεία συμμετοχών δεν θεωρείται λιγότερο σημαντική, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών περιστάσεων που πρέπει να διευκρινιστούν στη μεθοδολογία, εφόσον πληρούται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού υπερβαίνει τα 30 δισεκατ. EUR, ή
- ii) το ποσοστό του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού ως προς το ΑΕΠ του συμμετέχοντος κράτους μέλους εγκατάστασης, υπερβαίνει το 20 %, εκτός εάν η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού δεν υπερβαίνει τα 5 δισεκατ. EUR, ή
- iii) εν συνεχεία κοινοποίησης από την αρμόδια εθνική αρχή, η οποία εκτιμά ότι το πιστωτικό ίδρυμα είναι ιδιαίτερης σημασίας για την εγχώρια οικονομία, η ΕΚΤ λαμβάνει απόφαση επιβεβαιώνοντας τη σημασία του μετά από συνολική αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του ισολογισμού, του πιστωτικού ιδρύματος.

Η ΕΚΤ δύναται επίσης, ίδια πρωτοβουλία, να θεωρεί ένα ίδρυμα ιδιαίτερα σημαντικό όταν διαθέτει θυγατρικές πιστωτικά ιδρύματα σε πλείονα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τα διασυννοριακά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του αποτελούν σημαντικό μέρος των συνολικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του, υπό προϋποθέσεις που καθορίζονται στη μεθοδολογία.

Δεν θεωρούνται λιγότερο σημαντικά εκείνα που έχουν ζητήσει ή έχουν λάβει άμεσα δημόσια χρηματοδοτική στήριξη από το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας] ΕΤΧΣ ή τον [Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας] ΕΜΣ.

Παρά τις διατάξεις των ανωτέρω εδαφίων, η ΕΚΤ ασκεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται με τον παρόντα κανονισμό όσον αφορά τα τρία πιο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα σε κάθε συμμετέχον κράτος μέλος, εκτός εάν δικαιολογείται από ιδιαίτερες περιστάσεις.

5. Σε ό,τι αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα της παραγράφου 4, και εντός του πλαισίου της παραγράφου 7:

[...]

- β) Όταν απαιτείται για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής υψηλών εποπτικών κανόνων, η ΕΚΤ δύναται, ανά πάσα στιγμή, ίδια πρωτοβουλία κατόπιν διαβούλευσης με τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή κατόπιν αιτήματος αρμόδιας εθνικής αρχής, να αποφασίσει να ασκεί η ίδια άμεσα τις σχετικές εξουσίες για ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα αναφερόμενα στην παράγραφο 4, ακόμα και αν έχει ζητηθεί ή ληφθεί έμμεσα χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΧΣ ή τον ΕΜΣ,

[...]

6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές εκτελούν και έχουν την ευθύνη για τα καθήκοντα που αναφέρονται στα στοιχεία β), δ)-στ) και θ) του άρθρου 4, παράγραφος 1, και για τη θέσπιση όλων των συναφών εποπτικών αποφάσεων αναφορικά με τα πιστωτικά ιδρύματα της παραγράφου 4 πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, εντός του πλαισίου και σύμφωνα με τις διαδικασίες της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου.

[...]

Οι αρμόδιες εθνικές αρχές υποβάλουν έκθεση στην ΕΚΤ σε τακτική βάση ως προς την άσκηση των δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου αυτού.

7. Η ΕΚΤ, σε διαβούλευση με τις αρμόδιες εθνικές αρχές, και βάσει πρότασης του εποπτικού συμβουλίου, θεσπίζει και κοινοποιεί το πλαίσιο οργάνωσης των πρακτικών λεπτομερειών εφαρμογής του παρόντος άρθρου. [...]

8. Όταν η ΕΚΤ επικουρείται από τις αρμόδιες εθνικές ή τις εθνικές εντεταλμένες αρχές για την άσκηση των εκ του παρόντος κανονισμού καθηκόντων της, η ΕΚΤ και οι εθνικές αρμόδιες αρχές τηρούν τις οικείες ενωσιακές πράξεις αναφορικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων και τη συνεργασία μεταξύ αρμοδίων αρχών από διαφορετικά κράτη μέλη.»

6 Το άρθρο 24 του κανονισμού 1024/2013 ορίζει τα εξής:

«1. Η ΕΚΤ θα συστήσει Διοικητική Επιτροπή Ελέγχου με καθήκον την εσωτερική διοικητική επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την ΕΚΤ κατά την άσκηση των εξουσιών οι οποίες της ανατίθενται δυνάμει του παρόντος κανονισμού ύστερα από αίτημα επανεξέτασης που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 5. Το πεδίο της εσωτερικής διοικητικής επανεξέτασης αφορά τη διαδικαστική και ουσιαστική συμμόρφωση της απόφασης προς τον παρόντα κανονισμό.

[...]

5. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, να ζητήσει επανεξέταση απόφασης της ΕΚΤ δυνάμει του παρόντος κανονισμού η οποία του απευθύνεται ή το αφορά άμεσα και μεμονωμένα. Δεν γίνεται δεκτό αίτημα επανεξέτασης που αφορά απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 7.

6. Κάθε αίτημα επανεξέτασης υποβάλλεται εγγράφως στην ΕΚΤ, μαζί με το υπόμνημα που εκθέτει τους λόγους, εντός ενός μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης στο πρόσωπο που ζητά την επανεξέταση ή, ελλείψει κοινοποίησης, από την ημέρα που ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση της εν λόγω απόφασης, ανάλογα με την περίπτωση.

7. Αφού αποφανθεί όσον αφορά το παραδεκτό της επανεξέτασης, το διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης γνωμοδοτεί εντός περιόδου ανάλογης με το επείγον του θέματος και το πολύ εντός δύο μηνών από την παραλαβή της αίτησης και την παραπέμπει στο εποπτικό συμβούλιο για προετοιμασία νέου σχεδίου απόφασης. Το εποπτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης και υποβάλλει τάχιστα νέο σχέδιο απόφασης στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το νέο σχέδιο απόφασης καταργεί την αρχική απόφαση, την αντικαθιστά με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου ή την αντικαθιστά με τροποποιημένη απόφαση. Το νέο σχέδιο απόφασης θεωρείται εγκριθέν εκτός αν το Διοικητικό Συμβούλιο εκφράσει αντίρρηση εντός ανώτατου χρονικού διαστήματος δέκα εργάσιμων ημερών.

[...]

9. Η γνωμοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου επανεξέτασης, το νέο σχέδιο απόφασης του εποπτικού συμβουλίου και η απόφαση που εκδόθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το παρόν άρθρο αιτιολογούνται και κοινοποιούνται στα μέρη.

10. Η ΕΚΤ εκδίδει απόφαση για τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού του Διοικητικού Συμβουλίου επανεξέτασης.

[...]»

Ο κανονισμός (ΕΕ) 468/2014

- 7 Η αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού (ΕΕ) 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕ 2014, L 141, σ. 1), αναφέρει τα εξής:

«[...] [Ο] παρών κανονισμός αναπτύσσει περαιτέρω και εξειδικεύει τις διαδικασίες που θεσπίζει ο κανονισμός ΕΕΜ για τη συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των [εθνικών αρμόδιων αρχών] ΕΑΑ εντός του ΕΕΜ και, κατά περίπτωση, για τη συνεργασία με τις εθνικές εντεταλμένες αρχές, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ.»

- 8 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες για τα ακόλουθα:

- α) το πλαίσιο που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 7, του κανονισμού [1024/2013], και συγκεκριμένα το πλαίσιο οργάνωσης των πρακτικών λεπτομερειών εφαρμογής του άρθρου 6 αυτού όσον αφορά τη συνεργασία εντός του ΕΕΜ, το οποίο περιλαμβάνει:
- ι) την ειδικά προβλεπόμενη μεθοδολογία για την αξιολόγηση και την επανεξέταση του χαρακτηρισμού μιας εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής ή λιγότερο σημαντικής βάσει των κριτηρίων του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού [1024/2013], καθώς και τις ρυθμίσεις που συνεπάγεται η εν λόγω αξιολόγηση,

[...]

[...]»

- 9 Το άρθρο 70 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδικές περιστάσεις που συνεπάγονται τον χαρακτηρισμό μιας σημαντικής εποπτευόμενης οντότητας ως λιγότερο σημαντικής», ορίζει τα εξής:

«1. Ειδικές περιστάσεις κατά τα αναφερόμενα στο δεύτερο και το πέμπτο εδάφιο του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού [1024/2013] (εφεξής “ειδικές περιστάσεις”) συντρέχουν όταν ιδιαίτερες και πραγματικές συνθήκες καθιστούν ακατάλληλο τον χαρακτηρισμό μιας εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής, λαμβανομένων υπόψη των στόχων και των αρχών του κανονισμού [1024/2013] και, ιδίως, της ανάγκης να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή υψηλών εποπτικών κανόνων.

2. Ο όρος “ειδικές περιστάσεις” ερμηνεύεται στενά.»

- 10 Το άρθρο 71 του κανονισμού 468/2014, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αξιολόγηση αναφορικά με τη συνδρομή ειδικών περιστάσεων», έχει ως εξής:

«1. Το αν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις που δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό ως λιγότερο σημαντικής μιας εποπτευόμενης οντότητας που κατά τα λοιπά θα χαρακτηριζόταν σημαντική καθορίζεται κατά περίπτωση και ειδικά για τη συγκεκριμένη εποπτευόμενη οντότητα ή τον συγκεκριμένο εποπτευόμενο όμιλο, δηλαδή όχι για κατηγορίες εποπτευόμενων οντοτήτων.

[...]»

Η απόφαση 2014/360/ΕΕ

- 11 Με την απόφαση 2014/360/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 14ης Απριλίου 2014, σχετικά με την ίδρυση διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης και τον κανονισμό λειτουργίας του (ΕΕ 2014, L 175, σ. 47), συστήθηκε το προβλεπόμενο στο άρθρο 24 του κανονισμού 1024/2013 διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης.

- 12 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της απόφασης αυτής προβλέπει τα εξής:

«Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς το οποίο απευθύνεται ή το οποίο αφορά άμεσα και ατομικά απόφαση της ΕΚΤ που εκδίδεται δυνάμει του κανονισμού [1024/2013] και το οποίο επιθυμεί τη διεξαγωγή εσωτερικής διοικητικής επανεξέτασης [...] ζητεί την επανεξέταση με σχετική έγγραφη αίτηση την οποία καταθέτει στον γραμματέα και στην οποία προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση. Η αίτηση επανεξέτασης υποβάλλεται σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης.»

- 13 Το άρθρο 16 της εν λόγω απόφασης ορίζει τα εξής:

«1. Το διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης εκδίδει γνώμη σχετικά με την επανεξέταση εντός προθεσμίας ανάλογης με το επείγον του θέματος και το πολύ εντός δύο μηνών από την παραλαβή της αίτησης επανεξέτασης.

2. Με τη γνώμη προτείνεται η κατάργηση της αρχικής απόφασης, η αντικατάστασή της με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου ή η αντικατάστασή της με τροποποιημένη απόφαση. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η γνώμη περιέχει προτάσεις για τις απαιτούμενες τροποποιήσεις.

[...]»

- 14 Το άρθρο 18 της ίδιας απόφασης προβλέπει τα εξής:

«Η γνώμη του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης, το νέο σχέδιο απόφασης που υποβάλλεται από το εποπτικό συμβούλιο και η νέα απόφαση που εκδίδεται από το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ, συνοδευόμενες από τις αιτιολογίες τους, κοινοποιούνται στα μέρη από τον γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου.»

Το ιστορικό της διαφοράς

- 15 Η Landeskreditbank είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το οποίο ιδρύθηκε με νόμο και έχει ως μοναδικό μέτοχο το ομόσπονδο κρατίδιο της Βάδης-Βυτεμβέργης (Γερμανία).

- 16 Στις 25 Ιουνίου 2014, η ΕΚΤ κατ' ουσίαν ενημέρωσε τη Landeskreditbank ότι, λόγω του μεγέθους της, ενέπιπτε στην αποκλειστική εποπτεία της ΕΚΤ, και όχι στην από κοινού εποπτεία στο πλαίσιο του ΕΕΜ, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013, και την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.
- 17 Στις 10 Ιουλίου 2014, η Landeskreditbank αντέκρουσε την ανάλυση αυτή επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, τη συνδρομή ειδικών περιστάσεων κατά την έννοια της διάταξης αυτής, καθώς και των άρθρων 70 και 71 του κανονισμού 468/2014.
- 18 Την 1η Σεπτεμβρίου 2014, η ΕΚΤ εξέδωσε απόφαση με την οποία χαρακτήρισε τη Landeskreditbank ως «σημαντική οντότητα» κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013.
- 19 Στις 6 Οκτωβρίου 2014, η Landeskreditbank ζήτησε την επανεξέταση της απόφασης αυτής δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφοι 1, 5 και 6, του κανονισμού 1024/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της απόφασης 2014/360. Στις 23 Οκτωβρίου 2014 διεξήχθη ακρόαση ενώπιον του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης.
- 20 Στις 20 Νοεμβρίου 2014, το διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης εξέδωσε γνώμη, με την οποία έκρινε νόμιμη την από 1 Σεπτεμβρίου 2014 απόφαση της ΕΚΤ.
- 21 Με την επίδικη απόφαση, η ΕΚΤ, στις 5 Ιανουαρίου 2015, κατήργησε και αντικατέστησε την απόφαση αυτή, πλην όμως διατήρησε τον χαρακτηρισμό της Landeskreditbank ως «σημαντικής οντότητας». Με την απόφαση αυτή, η ΕΚΤ υπογράμμισε, ειδικότερα, τα ακόλουθα:
 - ο χαρακτηρισμός της Landeskreditbank ως «σημαντικής οντότητας» δεν ήταν αντίθετος προς τους σκοπούς του κανονισμού 1024/2013·
 - το προφίλ κινδύνου μιας οντότητας δεν ήταν κρίσιμο ζήτημα κατά το στάδιο του χαρακτηρισμού της και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014 δεν μπορούσε να ερμηνευτεί ως εμπεριέχον κριτήρια μη ερειδόμενα στον κανονισμό 1024/2013·
 - ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι συνέτρεχαν ειδικές περιστάσεις στην περίπτωση της Landeskreditbank, έπρεπε περαιτέρω να εξακριβωθεί αν οι περιστάσεις αυτές δικαιολογούσαν τον επαναχαρακτηρισμό της Landeskreditbank ως «λιγότερο σημαντικής»·
 - κατ' εφαρμογήν του άρθρου 70, παράγραφος 2, του κανονισμού 468/2014, η έννοια των «ειδικών περιστάσεων» έπρεπε να ερμηνευτεί συσταλτικά και, ως εκ τούτου, μόνο εφόσον η άμεση εποπτεία από την ΕΚΤ ήταν ακατάλληλη θα ήταν δυνατός ο επαναχαρακτηρισμός μιας οντότητας ως «λιγότερο σημαντικής» αντί «σημαντικής»·
 - η συνεκτίμηση της αρχής της αναλογικότητας κατά το ερμηνευτικό στάδιο δεν την υποχρέωνε να εξακριβώσει τον αναλογικό χαρακτήρα της εφαρμογής, επί μιας οντότητας, των κριτηρίων του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013, ενώ η εξέταση της «ακατ[αλληλότητας]» του χαρακτηρισμού μιας οντότητας ως «σημαντικής» δεν ισοδυναμούσε με τέτοια εξέταση της αναλογικότητας·
 - ο πρόσφορος χαρακτήρας των εθνικών εποπτικών πλαισίων και η ικανότητά τους εφαρμογής υψηλών εποπτικών προτύπων δεν σήμαινε ότι η άσκηση άμεσης προληπτικής εποπτείας από την ΕΚΤ ήταν ακατάλληλη, καθόσον ο κανονισμός 1024/2013 δεν εξαρτούσε την άσκηση της από την απόδειξη του απρόσφορου χαρακτήρα των εθνικών εποπτικών πλαισίων ή των εθνικών εποπτικών προτύπων.

Η ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Μαρτίου 2015, η Landeskreditbank άσκησε προσφυγή για την ακύρωση της επίδικης απόφασης.
- 23 Προς στήριξη της προσφυγής της η Landeskreditbank προέβαλε πέντε λόγους ακυρώσεως οι οποίοι κατ' ουσίαν αφορούσαν, ο πρώτος, παράβαση του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013 και του άρθρου 70 του κανονισμού 468/2014 κατά την επιλογή των κριτηρίων τα οποία εφάρμοσε η ΕΚΤ, ο δεύτερος, πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ο τρίτος, παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, ο τέταρτος, κατάχρηση εξουσίας λόγω της μη άσκησης από την ΕΚΤ της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει και, ο πέμπτος, παράβαση της υποχρέωσης της ΕΚΤ να λάβει υπόψη το σύνολο των κρίσιμων στη συγκεκριμένη υπόθεση περιστάσεων.
- 24 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της Landeskreditbank.

Αιτήματα των διαδίκων

- 25 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Landeskreditbank ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
 - να ακυρώσει την επίδικη απόφαση, διατάσσοντας τη διατήρηση σε ισχύ των αποτελεσμάτων της αντικατασταθείσας απόφασης της ΕΚΤ της 1ης Σεπτεμβρίου 2014·
 - επικουρικώς, να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, και
 - να καταδικάσει την ΕΚΤ στα δικαστικά έξοδα.
- 26 Η ΕΚΤ ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και
 - να καταδικάσει τη Landeskreditbank στα δικαστικά έξοδα.
- 27 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και
 - να καταδικάσει τη Landeskreditbank στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 28 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Landeskreditbank προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

- 29 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Landeskreditbank προβάλλει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και του άρθρου 70 του κανονισμού 468/2014.

30 Ο λόγος αναιρέσεως αυτός υποδιαιρείται σε τρία σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

- 31 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Landeskreditbank υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα τον όρο «ειδικές περιστάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και του άρθρου 70 του κανονισμού 468/2014, και, ειδικότερα, ότι κακώς δεν ερμήνευσε τις διατάξεις αυτές σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.
- 32 Κατά την άποψη της Landeskreditbank, ο κανονισμός 1024/2013 έχει μεταβιβάσει στην ΕΚΤ την αποκλειστική αρμοδιότητα προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων μόνον όσον αφορά τα σημαντικά ιδρύματα, ενώ οι εθνικές αρχές παραμένουν αρμόδιες όσον αφορά την προληπτική εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.
- 33 Συναφώς, η Landeskreditbank εκτιμά ότι, με βάση την αρχή της αναλογικότητας, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να ερμηνεύσει το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014 υπό την έννοια ότι μια οντότητα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως «λιγότερο σημαντική» όταν προκύπτει, λόγω ιδιαίτερων και πραγματικών περιστάσεων οι οποίες προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπόθεση, ότι η άμεση προληπτική εποπτεία της οντότητας αυτής από τις αρμόδιες εθνικές αρχές καθιστά δυνατή την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 κατ' ελάχιστον εξίσου αποτελεσματικά με την άμεση προληπτική εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 34 Εξάλλου, η Landeskreditbank προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραβίασε την ερμηνευτική αρχή *ut res magis valeat quam pereat* και παρέβη την υποχρέωση να μην απαιτείται *probatio diabolica*, καθόσον η προκριθείσα από το Γενικό Δικαστήριο ερμηνεία της έννοιας των «ειδικών περιστάσεων», κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014, καταλύει την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων αυτών διότι καθιστά αδύνατη την απόδειξη της συνδρομής τέτοιων περιστάσεων.
- 35 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 36 Όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 64 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ερμηνεία των ρυθμίσεων που αφορούν την αρμοδιότητα την οποία έχει αναθέσει το Συμβούλιο στην ΕΚΤ σχετικά με την προληπτική εποπτεία δεν μπορεί να κλονιστεί από την επιχειρηματολογία της νυν αναιρεσείουσας, η οποία στηρίζεται στην άποψη ότι οι εθνικές αρχές διατηρούν, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013, την αρμοδιότητα άσκησης των καθηκόντων που απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχεία β' και δ' έως θ', του κανονισμού αυτού, όσον αφορά τις οντότητες που χαρακτηρίζονται ως «λιγότερο σημαντικές».
- 37 Πράγματι, όσον αφορά, κατ' αρχάς, την έκταση της αρμοδιότητας της ΕΚΤ σχετικά με την άμεση προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 1024/2013, το οποίο φέρει τον τίτλο «Καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ», ορίζει, στην παράγραφο 1, ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 6 του κανονισμού αυτού, η ΕΚΤ διαθέτει «αποκλειστική αρμοδιότητα» να εκτελεί, για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, τα καθήκοντα που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 1, όσον αφορά «όλα» τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη, χωρίς να προβαίνει σε διάκριση μεταξύ σημαντικών και λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

- 38 Στο πλαίσιο αυτό, από το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1024/2013 προκύπτει ότι η ΕΚΤ διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα να εκτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται στην εν λόγω διάταξη όσον αφορά όλα αυτά τα ιδρύματα.
- 39 Είναι αληθές ότι, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1024/2013, η ΕΚΤ εκτελεί τα καθήκοντά της στο πλαίσιο του ΕΕΜ, ο οποίος περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις αρμόδιες εθνικές αρχές, και ότι είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του.
- 40 Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 6, του κανονισμού 1024/2013, οι αρμόδιες εθνικές αρχές εκτελούν και έχουν την ευθύνη για τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχεία β', δ' έως ζ' και θ', του εν λόγω κανονισμού και έχουν την εξουσία να εκδίδουν όλες τις συναφείς αποφάσεις αναφορικά με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που αναφέρονται στο ίδιο άρθρο 6, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, δηλαδή εκείνων που, σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη, είναι «λιγότερο σημαντικά».
- 41 Οι αρμόδιες εθνικές αρχές επικουρούν, επομένως, την ΕΚΤ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που της ανατίθενται με τον κανονισμό 1024/2013, μέσω της αποκεντρωμένης άσκησης ορισμένων από αυτά τα καθήκοντα όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού.
- 42 Κατά την αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 468/2014, ο κανονισμός αυτός αναπτύσσει περαιτέρω και εξειδικεύει τις διαδικασίες που θεσπίζει ο κανονισμός 1024/2013 για τη συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών εντός του ΕΕΜ, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του μηχανισμού αυτού.
- 43 Έτσι, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 468/2014, σκοπός του κανονισμού αυτού είναι, μεταξύ άλλων, ο καθορισμός του πλαισίου που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 7, του κανονισμού 1024/2013, και συγκεκριμένα του πλαισίου οργάνωσης των πρακτικών λεπτομερειών εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 6, το οποίο διέπει τη συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών εντός του ΕΕΜ.
- 44 Ειδικότερα, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, ο κανονισμός 468/2014 περιλαμβάνει, στο μέρος IV, τους κανόνες για τον χαρακτηρισμό, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013, μιας εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής ή λιγότερο σημαντικής και ορίζει, στο πλαίσιο αυτό, την έννοια των «ειδικών περιστάσεων», κατά την τελευταία αυτή διάταξη, η συνδρομή των οποίων δύναται να δικαιολογήσει τον χαρακτηρισμό μιας εποπτευόμενης οντότητας ως λιγότερο σημαντικής παρόλο που πληροί τα κριτήρια χαρακτηρισμού της ως σημαντικής.
- 45 Συναφώς, το άρθρο 70, παράγραφος 1, του κανονισμού 468/2014 ορίζει ότι συνιστούν τέτοιες ειδικές περιστάσεις οι ιδιαίτερες και πραγματικές συνθήκες που καθιστούν ακατάλληλο τον χαρακτηρισμό μιας εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των αρχών του κανονισμού 1024/2013 και, ιδίως, της ανάγκης να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή υψηλών προτύπων προληπτικής εποπτείας.
- 46 Όπως προκύπτει από το γράμμα της ως άνω διάταξης, οι κρίσιμες περιστάσεις που δικαιολογούν, για τους σκοπούς της άσκησης άμεσης προληπτικής εποπτείας, τον χαρακτηρισμό ως λιγότερο σημαντικής μιας οντότητας που, καταρχήν, βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013, θα έπρεπε να χαρακτηριστεί ως σημαντική είναι μόνον εκείνες που συνδέονται με την καταλληλότητα ή μη του χαρακτηρισμού της οντότητας ως σημαντικής.

- 47 Κατά συνέπεια, η άμεση προληπτική εποπτεία σημαντικής οντότητας από τις εθνικές αρχές είναι δυνατή μόνον όταν συντρέχουν περιστάσεις λόγω των οποίων ο χαρακτηρισμός της οντότητας αυτής ως σημαντικής κρίνεται ακατάλληλος για την εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκει ο κανονισμός 1024/2013.
- 48 Όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 44 και 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το άρθρο 70, παράγραφος 1, του κανονισμού 468/2014 δεν περιλαμβάνει μνεία στην εξέταση της αναγκαιότητας για άμεση εποπτεία σημαντικής οντότητας από την ΕΚΤ, ενώ περαιτέρω δεν απορρέει και από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης αυτής ότι το γεγονός ότι η άμεση εποπτεία της οντότητας αυτής από τις εθνικές αρχές ενδείκνυται εξίσου για την επίτευξη των σκοπών του ως άνω κανονισμού με την εποπτεία που ασκείται μόνον από την ΕΚΤ θα μπορούσε να δικαιολογήσει τον χαρακτηρισμό της εν λόγω οντότητας ως λιγότερο σημαντικής.
- 49 Επομένως, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 54, 63 και 72 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, όσον αφορά τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1024/2013, το Συμβούλιο έχει αναθέσει στην ΕΚΤ αποκλειστική αρμοδιότητα, της οποίας την αποκεντρωμένη άσκηση από τις εθνικές αρχές επιτρέπει το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού, στο πλαίσιο του ΕΕΜ και υπό τον έλεγχο της ΕΚΤ, έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων λιγότερο σημαντικών, κατά την έννοια αυτού του άρθρου 6, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, και όσον αφορά ορισμένα από τα καθήκοντα αυτά, αναθέτοντας παράλληλα στην ΕΚΤ την αποκλειστική αρμοδιότητα να καθορίζει το περιεχόμενο της έννοιας των «ειδικών περιστάσεων» κατά το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, την οποία η ΕΚΤ άσκησε με τη θέσπιση των άρθρων 70 και 71 του κανονισμού 468/2014.
- 50 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013, πιστωτικό ίδρυμα, όπως η Landeskreditbank της οποίας η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού υπερβαίνει τα 30 δισεκατομμύρια ευρώ, χαρακτηρίζεται ως λιγότερο σημαντικό υπό τον όρο ότι συντρέχουν ειδικές περιστάσεις κατά την έννοια της διάταξης αυτής, οι οποίες δικαιολογούν τον συγκεκριμένο χαρακτηρισμό.
- 51 Συναφώς, η Landeskreditbank εσφαλμένως υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014 χωρίς να λάβει υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.
- 52 Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 66 έως 85 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, προέβη σε ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων λαμβάνοντας υπόψη την αρχή αυτή.
- 53 Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 68 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ορθώς υπενθύμισε ότι κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας ενός μέτρου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το περιθώριο εκτιμήσεως που ενδεχομένως αναγνωρίζεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης κατά τη θέσπισή του (πρβλ. απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2006, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-380/03, EU:C:2006:772, σκέψη 145 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 54 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να επισημανθεί ότι οι διατάξεις των κανονισμών 1024/2013 και 468/2014 αναθέτουν στην ΕΚΤ εξουσία λήψης αποφάσεων κατά την άσκηση της οποίας συνεκτιμώνται πραγματικά στοιχεία και επιβάλλουν προϋποθέσεις ανάλογες προς αυτά. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013, μια οντότητα, η οποία με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στη διάταξη αυτή δεν πρέπει να θεωρηθεί λιγότερο σημαντική, μπορεί εντούτοις να χαρακτηριστεί ως λιγότερο σημαντική εάν το δικαιολογούν ειδικές περιστάσεις, οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014.

- 55 Οι εν λόγω διατάξεις ρυθμίζουν την περίπτωση κατά την οποία η άμεση προληπτική εποπτεία σημαντικής οντότητας από τις εθνικές αρχές θα καθιστούσε δυνατή την εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκονται με τον κανονισμό 1024/2013 κατά τρόπο αποτελεσματικότερο σε σχέση με την άμεση προληπτική εποπτεία της συγκεκριμένης οντότητας από την ΕΚΤ ή, αντιστρόφως, την περίπτωση κατά την οποία η εποπτεία αυτή της οντότητας από την ΕΚΤ δεν θα καθιστούσε δυνατή την εκπλήρωση των εν λόγω σκοπών εξίσου αποτελεσματικά με την άμεση προληπτική εποπτεία της από τις ως άνω αρχές.
- 56 Αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 5, στοιχείο β', του κανονισμού 1024/2013, όταν απαιτείται για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής υψηλών εποπτικών κανόνων, η ΕΚΤ δύναται, ανά πάσα στιγμή, ιδία πρωτοβουλία κατόπιν διαβούλευσης με τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή κατόπιν αιτήματος αρμόδιας εθνικής αρχής, να αποφασίσει να ασκήσει η ίδια άμεσα όλες τις σχετικές εξουσίες όσον αφορά ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 4.
- 57 Οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε διαφορετικά κριτήρια, ήτοι, αφενός, στο κριτήριο της ακαταλληλότητας του χαρακτηρισμού εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής και, αφετέρου, στο κριτήριο της αναγκαιότητας άσκησης, από την ΕΚΤ, κρίσιμων αρμοδιοτήτων.
- 58 Η σύγκριση των εν λόγω διατάξεων, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, επιβεβαιώνει την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 77 της απόφασης αυτής, ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, με τη δημιουργία του ΕΕΜ, συνδύασε, στο άρθρο 6 του κανονισμού 1024/2013, τη συνεκτίμηση του έργου των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης με την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού αυτού.
- 59 Εντεύθεν προκύπτει ότι η αρχή της αναλογικότητας ελήφθη υπόψη από τον νομοθέτη της Ένωσης και ότι η ΕΚΤ δεν υποχρεούται, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, να εξετάζει κατά περίπτωση μήπως, παρά την εφαρμογή των κριτηρίων του άρθρου 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013, ένα σημαντικό ίδρυμα πρέπει να υπαχθεί στην άμεση εποπτεία των εθνικών αρχών, για τον λόγο ότι οι αρχές αυτές θα ήταν καταλληλότερες για την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού αυτού.
- 60 Επομένως, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, έκρινε ότι οι «ιδιαιτερές και πραγματικές συνθήκες [που] καθιστούν ακατάλληλο τον χαρακτηρισμό μιας εποπτευόμενης οντότητας ως σημαντικής», οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 70, παράγραφος 1, του κανονισμού 468/2014, αναφέρονται αποκλειστικά σε εκείνες τις ιδιαίτερες και πραγματικές συνθήκες υπό τις οποίες η άμεση προληπτική εποπτεία από τις εθνικές αρχές είναι περισσότερο ενδεδειγμένη για την εκπλήρωση των εν λόγω σκοπών και αρχών και δη της ανάγκης διασφάλισης της συνεπούς εφαρμογής των υψηλών προτύπων προληπτικής εποπτείας, σε σχέση με την άμεση προληπτική εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 61 Το βάσιμο της ερμηνείας αυτής από το Γενικό Δικαστήριο επιρρωννύεται από το γεγονός ότι, κατά το άρθρο 70, παράγραφος 2, του κανονισμού 468/2014, η έκφραση «ειδικές περιστάσεις», η οποία διαλαμβάνεται στο άρθρο 70, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού καθώς και στο άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο και πέμπτο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.
- 62 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι η ερμηνεία από το Γενικό Δικαστήριο της έννοιας των «ειδικών περιστάσεων», κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014, καταλύει την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων αυτών καθιστώντας αδύνατη την απόδειξη της συνδρομής τέτοιων περιστάσεων.

- 63 Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 74 των προτάσεών του, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η ερμηνεία αυτή, η οποία είναι σύμφωνη με το γράμμα και τους σκοπούς των κανονισμών 1024/2013 και 468/2014, στέρησε από τη Landeskreditbank τη δυνατότητα να επικαλεστεί «ειδικές περιστάσεις» κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων, καθώς και να αποδείξει τη συνδρομή τους.
- 64 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο, ερμηνεύοντας την έννοια των «ειδικών περιστάσεων» κατά τις διατάξεις αυτές, δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.
- 65 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

- 66 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχθηκε, με τις σκέψεις 101 έως 112 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η ΕΚΤ προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, η απόφασή του ενέχει πλάνη περί το δίκαιο.
- 67 Ειδικότερα, η Landeskreditbank θεωρεί ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε, ακόμη και με βάση την ερμηνεία των κρίσιμων διατάξεων στην οποία το ίδιο προέβη, να εξετάσει τη σχετική με τις ιδιαίτερες και πραγματικές συνθήκες επιχειρηματολογία της καθώς και να εξακριβώσει αν, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία αυτή, η άμεση προληπτική εποπτεία από τις αρμόδιες εθνικές αρχές θα καθιστούσε δυνατή την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 σε σχέση με την άμεση εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 68 Εξάλλου, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι, ακόμη και κατά την εξέταση της επιχειρηματολογίας της σύμφωνα με την οποία η ποικιλομορφία των νομικών πλαισίων και των ελεγκτικών αρχών που διέπουν τη δραστηριότητά της δικαιολογούσαν την προληπτική εποπτεία από τις εθνικές αρχές, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως.
- 69 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 70 Καθόσον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 87, 88, 102, 104 και 108 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η Landeskreditbank υποστήριξε με την επιχειρηματολογία της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι η άμεση προληπτική εποπτεία από τις γερμανικές αρχές επαρκούσε για την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 καθώς και για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής υψηλών προτύπων προληπτικής εποπτείας και ότι η άμεση προληπτική εποπτεία από την ΕΚΤ δεν ήταν αναγκαία στο πλαίσιο αυτό, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε την επιχειρηματολογία αυτή αλυσιτελή, λαμβανομένης υπόψη της ερμηνείας του όσον αφορά την έννοια των «ειδικών περιστάσεων», κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014, το βάσιμο της οποίας επιβεβαιώθηκε στο πλαίσιο της εξέτασης του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως.
- 71 Εξάλλου, ο ισχυρισμός της Landeskreditbank, ο οποίος μάλιστα προβλήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου μόλις κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, ότι, λόγω της ποικιλομορφίας των νομικών πλαισίων και των ελεγκτικών αρχών που διέπουν τη δραστηριότητά της, η άσκηση προληπτικής εποπτείας από τις εθνικές αρχές καθιστούσε δυνατή την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 σε σχέση με την άσκηση προληπτικής εποπτείας

από την ΕΚΤ, είναι προδήλως ανεπαρκής για τους σκοπούς της απόδειξης της ακαταλληλότητας της άσκησης εποπτείας από την ΕΚΤ και δεν μπορεί να υποχρεώσει το Γενικό Δικαστήριο να εξακριβώσει εάν συντρέχουν ενδεχομένως ειδικές περιστάσεις κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων.

- 72 Επομένως, με τη σκέψη 112 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης το Γενικό Δικαστήριο, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, απέρριψε τον εκ μέρους της Landeskreditbank προβληθέντα λόγω ακυρώσεως ο οποίος αφορούσε την ύπαρξη προδήλων σφαλμάτων εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους της ΕΚΤ.
- 73 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

- 74 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 140 έως 142 και 149 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, εσφαλμένως έκρινε ότι δεν μπορούσε να προσαφθεί στην ΕΚΤ ότι δεν έκανε χρήση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει και ότι παραβίασε την υποχρέωσή της να διερευνήσει τα πραγματικά περιστατικά, απορρίπτοντας την επιχειρηματολογία της ως αλυσιτελή.
- 75 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 76 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 70 της παρούσας απόφασης, η Landeskreditbank κατ' ουσίαν υποστήριξε με την επιχειρηματολογία της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι οι σκοποί του κανονισμού 1024/2013 μπορούσαν να επιτευχθούν με την άμεση προληπτική εποπτεία από τις γερμανικές αρχές, χωρίς να απαιτείται στη συγκεκριμένη περίπτωση η άμεση προληπτική εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 77 Στον βαθμό, όμως, που η επιχειρηματολογία αυτή δεν είναι κρίσιμη για την ερμηνεία της έννοιας των «ειδικών περιστάσεων», κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 70 του κανονισμού 468/2014, όπως προκύπτει από τη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης καθώς και από τις σκέψεις 50 και 51 της παρούσας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απορρίπτοντας, με τις σκέψεις 142 και 150 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τον τέταρτο και τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως της Landeskreditbank, οι οποίοι αφορούν, αντιστοίχως, κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της ΕΚΤ λόγω παράνομης μη άσκησης της εξουσίας εκτιμήσεως την οποία διαθέτει και παράβαση της υποχρέωσης της ΕΚΤ να εξετάσει και να συνεκτιμήσει το σύνολο των κρίσιμων περιστάσεων στη συγκεκριμένη περίπτωση, για τον λόγο ότι δεν μπορούσε να προσαφθεί στην ΕΚΤ ότι απέρριψε μια τέτοια επιχειρηματολογία ή ότι δεν συνεκτίμησε, κατά την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 70, παράγραφος 1, περιστάσεις οι οποίες δεν είναι κρίσιμες με γνώμονα το γράμμα της διάταξης αυτής.
- 78 Επιβάλλεται, επομένως, η απόρριψη του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως.
- 79 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

- 80 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Landeskreditbank προβάλλει παραμόρφωση του περιεχομένου της επίδικης απόφασης και εσφαλμένη εκτίμηση των απαιτήσεων αιτιολόγησης όσον αφορά την απόφαση αυτή.
- 81 Ο λόγος αυτός αναιρέσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

- 82 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 31 και 34 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, παραμόρφωσε το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης αναπαράγοντας κατά τρόπο εσφαλμένο την αιτιολογία της και υποκαθιστώντας τη με τη δική του αιτιολογία.
- 83 Ειδικότερα, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι απουσιάζει από την εν λόγω απόφαση το κριτήριο σύμφωνα με το οποίο ο χαρακτηρισμός της ως σημαντικής οντότητας μπορούσε να αποκλειστεί μόνον εάν αποδεικνυόταν ότι η άμεση προληπτική εποπτεία από τις αρμόδιες γερμανικές αρχές ενδεικνυόταν περισσότερο για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 σε σχέση με την εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 84 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 85 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξης και πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ούτως ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να μπορεί να ασκεί τον έλεγχό του (αποφάσεις της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay κατά Επιτροπής, C-455/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:796, σκέψη 90, και της 10ης Μαρτίου 2016, HeidelbergCement κατά Επιτροπής, C-247/14 P, EU:C:2016:149, σκέψη 16).
- 86 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η επίδικη απόφαση συνιστά πράξη σχετική με την προληπτική εποπτεία πιστωτικού ιδρύματος εκδοθείσα από την ΕΚΤ, η οποία διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως συναφώς, δεδομένου ότι, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 55 του κανονισμού 1024/2013, η ανάθεση εποπτικών καθηκόντων συνεπάγεται τη σημαντική ευθύνη για την ΕΚΤ να διασφαλίζει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα στην Ένωση και να χρησιμοποιεί τις εποπτικές εξουσίες της κατά τον πλέον αποτελεσματικό και αναλογικό τρόπο.
- 87 Κατά πάγια επίσης νομολογία γίνεται δεκτό ότι η απαίτηση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ιδίως δε το περιεχόμενο της πράξεως, τη φύση των παρατιθέμενων στοιχείων της αιτιολογίας και το συμφέρον που έχουν ενδεχομένως για παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία αφορά άμεσα και ατομικά η πράξη αυτή. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να παραθέτει εξαντλητικά όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία πράξεως πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα (αποφάσεις της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay κατά Επιτροπής, C-455/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:796, σκέψη 91, και της 10ης Μαρτίου 2016, HeidelbergCement κατά Επιτροπής, C-247/14 P, EU:C:2016:149, σκέψη 16).

- 88 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 1024/2013, η ΕΚΤ συστήνει διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης με καθήκον την εσωτερική διοικητική επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την ΕΚΤ κατά την άσκηση των εξουσιών οι οποίες της ανατίθενται δυνάμει του κανονισμού αυτού.
- 89 Με την απόφαση 2014/360, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού 1024/2013, η ΕΚΤ συνέστησε το συμβούλιο αυτό.
- 90 Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 7, του κανονισμού 1024/2013, το εν λόγω συμβούλιο, όταν επιλαμβάνεται αίτησης επανεξέτασης μιας απόφασης που έλαβε η ΕΚΤ δυνάμει του κανονισμού αυτού, αφού αποφανθεί επί του παραδεκτού της αίτησης αυτής, γνωμοδοτεί και παραπέμπει την υπόθεση στο εποπτικό συμβούλιο της ΕΚΤ για την προετοιμασία νέου σχεδίου απόφασης. Το άρθρο 16, παράγραφος 2, της απόφασης 2014/360 προβλέπει ότι το διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης προτείνει, με τη γνώμη του, την κατάργηση της αρχικής απόφασης, την αντικατάστασή της με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου ή την αντικατάστασή της με τροποποιημένη απόφαση και ότι, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η γνώμη περιέχει προτάσεις για τις απαιτούμενες τροποποιήσεις. Το άρθρο 24, παράγραφος 7, του κανονισμού 1024/2013 προβλέπει ότι το εποπτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τη γνώμη αυτή και υποβάλλει τάχιστα νέο σχέδιο απόφασης στο διοικητικό συμβούλιο, το οποίο καταργεί την αρχική απόφαση, την αντικαθιστά με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου ή την αντικαθιστά με τροποποιημένη απόφαση. Το νέο σχέδιο απόφασης θεωρείται εγκριθέν εκτός αν το διοικητικό συμβούλιο εκφράσει αντίρρηση εντός ανώτατου χρονικού διαστήματος δέκα εργάσιμων ημερών.
- 91 Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 9, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 18 της απόφασης 2014/360, η γνωμοδότηση του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης, το νέο σχέδιο απόφασης του εποπτικού συμβουλίου και η απόφαση που εκδίδεται από το διοικητικό συμβούλιο αιτιολογούνται και κοινοποιούνται στα μέρη.
- 92 Επομένως, από τις διατάξεις του άρθρου 24 του κανονισμού 1024/2013 και της απόφασης 2014/360 προκύπτει ότι η γνώμη αυτή, το νέο σχέδιο απόφασης καθώς και η απόφαση αυτή προέρχονται από το ίδιο όργανο, δηλαδή την ΕΚΤ, και εντάσσονται στο πλαίσιο της ίδιας εσωτερικής διοικητικής διαδικασίας επανεξέτασης των αποφάσεων που ελήφθησαν από το εν λόγω όργανο κατά την άσκηση των εξουσιών που του ανατίθενται δυνάμει του κανονισμού 1024/2013 και ότι, ως εκ τούτου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 98 των προτάσεών του, συνδέονται εγγενώς.
- 93 Επομένως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 31, 34 και 128 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, εξέτασε την επίδικη απόφαση υπό το πρίσμα της γνώμης του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 9, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 18 της απόφασης 2014/360, είχε κοινοποιηθεί στη Landeskreditbank.
- 94 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η από 20 Νοεμβρίου 2014 γνώμη του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης έκρινε νόμιμη την απόφαση που εξέδωσε η ΕΚΤ την 1η Σεπτεμβρίου 2014, με την οποία η Landeskreditbank χαρακτηριζόταν ως «σημαντική οντότητα» κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1024/2013, και ότι, με την επίδικη απόφαση, η ΕΚΤ κατήργησε και αντικατέστησε την απόφαση αυτή, διατηρώντας, ωστόσο, τον ως άνω χαρακτηρισμό.
- 95 Κατά συνέπεια, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, αφού επισήμανε, με τη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η γνώμη του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης αποτελούσε τμήμα του πλαισίου εντός του οποίου εντασσόταν η επίδικη απόφαση και μπορούσε, ως εκ τούτου, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 87 της παρούσας απόφασης, να ληφθεί υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί ο επαρκής χαρακτήρας της αιτιολογίας της απόφασης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 127 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, έκρινε ότι προέκυπτε κατά λογική αναγκαιότητα από το άρθρο 24, παράγραφοι 1 και 7, του κανονισμού 1024/2013, ότι στον

βαθμό που η επίδικη απόφαση έκρινε κατά τρόπο σύμφωνο προς την περιεχόμενη στη γνώμη αυτή πρόταση, στηριζόταν στην εν λόγω γνώμη και ότι οι εκεί περιλαμβανόμενες επεξηγήσεις μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για την εξέταση του επαρκούς χαρακτήρα της αιτιολογίας της επίδικης απόφασης.

- 96 Στο πλαίσιο αυτό, επίσης χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, για τους σκοπούς της εξέτασης του αιτιολογημένου χαρακτήρα της επίδικης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 128 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, προέβη σε συνδυασμένη ερμηνεία της απόφασης αυτής και της γνώμης του διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης, βάσει της οποίας έκρινε ότι προέκυπτε ότι, αφενός, η ΕΚΤ είχε θεωρήσει ότι ήταν δυνατή η συνδρομή ειδικών περιστάσεων μόνον εφόσον οι σκοποί του κανονισμού 1024/2013 μπορούσαν να διασφαλιστούν καλύτερα με την άμεση προληπτική εποπτεία από τις εθνικές αρχές και ότι, αφετέρου, η Landeskreditbank δεν είχε αποδείξει ότι η προϋπόθεση αυτή πληρούνταν ως προς την ίδια.
- 97 Υπό τις συνθήκες αυτές προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν παραμόρφωσε το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης.
- 98 Επομένως, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

- 99 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Landeskreditbank θεωρεί ότι, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης, υπέπεσε επίσης σε πλάνη εκτιμήσεως, παραγνωρίζοντας ότι η απόφαση αυτή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις αιτιολογήσεως που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης.
- 100 Η Landeskreditbank εκτιμά, μεταξύ άλλων, ότι η επίδικη απόφαση είναι παράλογη και αντιφατική, ότι δεν προκύπτει από αυτήν η αιτιολογία στην οποία στηρίζεται και ότι δεν εξετάζει την επιχειρηματολογία την οποία η ίδια προέβαλε, με αποτέλεσμα το Γενικό Δικαστήριο, αντίθετα προς τη διατυπωθείσα κρίση του, να μην είναι σε θέση να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας όσον αφορά το βάσιμο της αιτιολογίας της απόφασης αυτής.
- 101 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 102 Το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, καθόσον στηρίζεται στην παραδοχή, η οποία απορρίφθηκε από το Δικαστήριο κατά την εξέταση του πρώτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως αυτού, ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης, πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές.
- 103 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 104 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Landeskreditbank υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ενέχει διαδικαστική πλημμέλεια καθόσον περιλαμβάνει πτυχές οι οποίες δεν αποτελούσαν αντικείμενο της διαδικασίας.

- 105 Κατά τη Landeskreditbank, το Γενικό Δικαστήριο, απορρίπτοντας την επιχειρηματολογία της με το σκεπτικό ότι αυτή δεν είχε προβάλει ότι η προληπτική εποπτεία από τις εθνικές αρχές θα καθιστούσε δυνατή την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 σε σχέση με την άμεση εποπτεία από την ΕΚΤ, ενώ δεν είχε γίνει επίκληση του κριτηρίου αυτού κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ενώπιον της ΕΚΤ και του Γενικού Δικαστηρίου, ενήργησε κατά παράβαση του δικαιώματος ακροάσεως και της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.
- 106 Το ίδιο ισχύει και για την αναφερόμενη στη σκέψη 111 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ανυπαρξία συμφωνίας ή συνεργασίας μεταξύ των αρχών του ομόσπονδου κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης και των γερμανικών ομοσπονδιακών αρχών που θα μπορούσε να καταστήσει τη μεταξύ τους συνεργασία ευκολότερη απ' ό,τι τη συνεργασία τους με την ΕΚΤ.
- 107 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή αντικρούουν την επιχειρηματολογία της Landeskreditbank.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 108 Πρώτον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Landeskreditbank ότι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δεν έγινε συζήτηση επί του κριτηρίου βάσει του οποίου μπορεί να συναχθεί η συνδρομή ειδικών περιστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και του άρθρου 70, παράγραφος 1, του κανονισμού 468/2014, δηλαδή ότι η εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού 1024/2013 θα διασφαλιζόταν καλύτερα με την άμεση προληπτική εποπτεία από τις εθνικές αρχές απ' ό,τι με την άμεση προληπτική εποπτεία από την ΕΚΤ.
- 109 Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 116 των προτάσεών του, προκύπτει σαφώς από το δικόγραφο της προσφυγής και από το υπόμνημα αντικρούσεως ότι το εν λόγω κριτήριο αποτέλεσε αντικείμενο εκτενούς αντιπαράθεσης μεταξύ των διαδίκων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, και επομένως διασφαλίστηκε ο σεβασμός του δικαιώματος ακροάσεως της Landeskreditbank καθώς και η τήρηση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.
- 110 Εξάλλου, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 129 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η ανάλυση του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Landeskreditbank προς στήριξη της προσφυγής ακυρώσεως είναι δηλωτική του ότι αυτή ήταν σε θέση να κατανοήσει τη συλλογιστική της ΕΚΤ και να την αμφισβητήσει στο πλαίσιο του συγκεκριμένου λόγου ακυρώσεως, το δε Γενικό Δικαστήριο ήταν σε θέση να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας όσον αφορά το βάσιμο της αιτιολογίας της επίδικης απόφασης.
- 111 Επιπλέον, οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιόν του.
- 112 Δεύτερον, όσον αφορά την αναφερόμενη στη σκέψη 111 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ανυπαρξία συμφωνίας ή συνεργασίας μεταξύ των αρχών του ομόσπονδου κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης και των γερμανικών ομοσπονδιακών αρχών που θα μπορούσε να καταστήσει ευκολότερη τη μεταξύ τους συνεργασία απ' ό,τι τη συνεργασία τους με την ΕΚΤ, αρκεί η επισήμανση ότι, με την αναφορά αυτή, το Γενικό Δικαστήριο, απαντώντας στο επιχείρημα που προέβαλε η Landeskreditbank κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, σύμφωνα με το οποίο, δεδομένης της ποικιλομορφίας των νομικών πλαισίων και των ελεγκτικών αρχών που διέπουν τη δραστηριότητά της, η προληπτική εποπτεία από τις γερμανικές αρχές ήταν περισσότερο ενδεδειγμένη για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής υψηλών προτύπων προληπτικής εποπτείας απ' ό,τι η προληπτική εποπτεία που ασκεί η ΕΚΤ, απλώς περιορίστηκε στη διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό έπρεπε να απορριφθεί ως μη τεκμηριωμένο ελλείψει συγκεκριμένων στοιχείων που θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι, προς τον σκοπό αυτό, η συνεργασία των εθνικών αρχών μεταξύ τους ήταν ευκολότερη από ό,τι με την ΕΚΤ.

- 113 Κατά συνέπεια, το δικαίωμα ακροάσεως της Landeskreditbank και η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν παραβιάστηκαν από το Γενικό Δικαστήριο.
- 114 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 115 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 116 Σύμφωνα με το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, εάν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων.
- 117 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 118 Δεδομένου ότι η ΕΚΤ ζήτησε την καταδίκη της Landeskreditbank στα δικαστικά έξοδα και αυτή ηττήθηκε, η αναιρεσείουσα πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα έξοδα της ΕΚΤ και της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τη Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)